

ринкового середовища; нерозвинутий фондовий ринок; активний перерозподіл власності між фінансово-промисловими групами; недооцінка активів; неефективність управління підприємствами; галузева монополізація; значні суми боргів; бажання інвесторів контролювати суб'єкт господарювання; відсутність чітких критеріїв визначення недійсних корпоративних рішень, механізмів відповідальності менеджерів та контролюючих акціонерів; відсутність прозорості у діяльності суб'єктів господарювання. 2. Юридичні чинники: сумнівна передісторія приватизації підприємств; недосконалість законодавства; недостатність регламентації вимог до облікової системи ринку цінних паперів та процедури реєстрації юридичних осіб; відсутність важелів для створення гарантій прав власності при наявності рішення суду; безкарність рейдерів; недостатність контролю зі сторони держави; неефективність судової влади. 3. Соціальні чинники: виникнення корпоративних конфліктів; зовнішні конфлікти; недосконала кадрова політика підприємства; людський фактор; неорганізованість фізичної безпеки на підприємстві. 4. Технологічні чинники: вмале використання інформації «агресорами»; недоліки в гарантуванні інформаційної безпеки підприємств.

На жаль, сьогодні тільки широкий розголос факту рейдерського захоплення здатен захистити законні права на власний бізнес підприємців, а отже питанням боротьби з рейдерством потрібно уділяти більш часу.

Список використаних джерел:

1. Живко З.Б. Економічна безпека підприємства: сутність, механізм забезпечення та управління: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 260 с.

2. Борисов Ю. Корпоративное рейдерство как социально-экономическое явление в мировой экономике: аналитический доклад. Москва: Первый институт корпоративного права, 2007. 122 с.

3. Суботник Р.В. Рейдерство в сучасній Україні. Актуальні питання господарського та цивільного права. Науково-практичний журнал, 2008. №6. URL: <http://www.journal.yurpayintel.com.ua/2008/6>.

Дегтяр Вікторія Андріївна,
курсант 3 курсу, спеціальність 081 «Право»
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: д.е.н., доцент, Паршин Юрій Іванович
професор кафедри фінансово-економічної безпеки ДДУВС

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У сучасному світі перед будь-якою державою стоїть невідкладне завдання – забезпечення національної безпеки, а благополуччя країни – успішна державна політика, як зовнішня так і внутрішня. В свою чергу,

пріоритетним напрямом у забезпеченні якої відводиться національній безпеці та її основним сферам: соціальній, воєнній, екологічній, науково-технічній, інформаційній, економічній та іншим. Отже, у зв'язку з перебігом сучасних глобалізаційних процесів, зростання впливу на систему економічних відносин держави, постає необхідність доцільного вивчення та дослідження економічної безпеки країни.

Актуальність обраної теми обумовлена державними реформаційними процесами та реалізацією низки завдань, що є першочерговими сьогодні у розбудові та підвищенні рівня стандартів життя. Зокрема, реалізації Стратегії національної безпеки України, Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» [1], Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації та ін. У науковому колі, як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, стан дослідження питання економічної безпеки стоїть досить гостро, слухним буде виокремити праці таких вчених, як О. Барановського, Л. Петренка, О. Мамалуя, М. Долгополової, В. Мунтіяна, З. Варналій та інших.

Тлумачення поняття «економічної безпеки» – одна з невирішених проблем як теоретичного, так і практичного становища, оскільки відсутній комплексний підхід до понятійного апарату цієї сфери. Тому сьогодні має місце широкий спектр підходів та поглядів до дефініції «економічної безпеки». Так, М. Акімова зазначає: економічна безпека – складне і багатопланове суспільне явище, що характеризується різними сутнісними ознаками та формами прояву. Багатогранність економічної безпеки проявляється у її тісному зв'язку та постійній взаємодії з такими категоріями як «загроза», «ризик» та «небезпека», в основі яких лежить невизначеність, як один з головних імпульсів її існування. Важливо враховувати, що економічна безпека – складова національної, її фундамент, матеріальна основа, зокрема, складається як система певних рівнів: національного та міжнародного [2].

Об'єкти економічної безпеки – особа, суспільство, держава й основні елементи економічної системи, включаючи систему інституційних відносин, пов'язаних з державним регулюванням економічної діяльності. Базовим документом з планування розвитку системи забезпечення економічної безпеки України є Стратегія національної безпеки України, зміст, якої включає в себе характеристику пріоритетних напрямів у галузі внутрішньої та зовнішньої політики держави.

За думкою В. Ортинського, основу державної політики спрямованої на забезпечення економічної безпеки повинна становити, передусім, збалансована та несуперечлива нормативно-правова база і кількісні та якісні параметри критеріїв економічної безпеки України. Одним з таких кроків є розроблення та ухвалення відповідного закону, який би на законодавчому рівні регламентував основні положення державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки [3].

Відсутній комплексний підхід до явища економічної безпеки ставить під загрозу стабільність економічного потенціалу країни, тому що негативні

процеси, які загрожують господарству країни, здійснюють утиск економічних інтересів особи, суспільства, держави. Класифікуючи загрози та виклики економічної безпеки держави виділяють: зовнішні і внутрішні, що за змістом можуть включати політичні, військові, екологічні, інноваційні та ін., свій прояв знаходять у глобальних, макрорегіональних, загальнодержавних масштабах.

Толуб'яком В.С. та Королюком Ю.Г. у праці «Політика економічної безпеки України в умовах глобальних загроз» висвітлено перелік, що є актуальним для сьогодення [4]:

- соціально-політичні конфлікти, наявність значної маси невдоволених та агресивно налаштованих груп людей, військові конфлікти;
- високий рівень міграції біженців або переміщених осіб (внутрішньої та зовнішньої),
- стійка еміграція;
- депопуляція населення;
- погіршення екологічної ситуації, зростання техногенних аварій антропогенного походження;
- високий рівень тінізації, у тому числі офшоризації економіки;
- зростання безробіття, стискання інвестиційної активності та погіршення інших макроекономічних показників;
- корупція;
- моральне і духовне зубожіння, зневіра населення;
- залежність від міжнародних кредиторів;
- втручання у внутрішню політику інших держав, наднаціональних структур та інших зовнішньополітичних суб'єктів.

З узагальнення детального аналізу загроз економічній безпеці країни, деякі науковці вважають, що слушним буде звернення до зарубіжного досвіду з метою пошуку шляхів їх усунення [5]. Систему зміцнення економічної безпеки складають наступні заходи: підтримка внутрішньої та зовнішньої стабільності, забезпечення динамічного розвитку економіки та міжнародного співробітництва, проведення реформ в економіці із залученням іноземних інвестицій, здійснення підтримки малого та середнього бізнесу, боротьба з організованою фінансово-економічною злочинністю, підтримка належного рівня освітнього та наукового потенціалу країни, удосконалення фінансово-економічного законодавства відповідно до стандартів та вимог ЄС тощо.

Таким чином, розглянувши економічну безпеку як складову національної безпеки, можемо стверджувати, що дані поняття співіснують виключно разом, зокрема, доповнюючи один одного. Економічна безпека – цілеспрямована діяльність органів державної влади, яка направлена на пошук альтернативних методів, інструментів та засобів для усунення небезпечних ризиків та негативних проявів економічної глобалізації на території усєї країни. Глобальні зміни у проведенні економічної політики держави здатні привести до значних успіхів та процвітання, а також реалізації запланованих концепцій та стратегій, тому дане питання потребує подальшого дослідження

науковців і, зокрема, з питань, що стосуються проведення всебічної та всеохоплюючої оцінки національної безпеки держави.

Список використаних джерел:

1. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020» : Указ Президента України №5/2015 від 12.01.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>. (дата звернення: 20.10.2019).
2. Акімова Л.М. Аналіз тенденцій розвитку економіки держави та їх вплив на економічну безпеку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 20. С. 71–75.
3. Ортинський В. Аналіз нормативно-правової основи забезпечення економічної безпеки. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр., № 855. Львів, 2016. С. 4–12.
4. Толуб'як В.С., Королук Ю.Г. Політика економічної безпеки України в умовах глобальних загроз. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. №6. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1448> (дата звернення: 22.10.2019).
5. Онищенко В.О., Матковський А.В. Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки держави. Економіка. Менеджмент. Підприємництво: зб. наук. пр. / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. № 26(1). Сєверодонецьк, 2014. С. 85–97.

Дембицька Тетяна Павлівна,
курсант 3 курсу, спеціальність 081 «Право»
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: д.е.н., доцент, Паршин Юрій Іванович
професор кафедри фінансово-економічної безпеки ДДУВС

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕХАНІЗМИ УСУНЕННЯ ДИСБАЛАНСІВ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Правовою основою розробки та реалізації стратегії забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні слід визначити Конституцію України, нормативно-правову базу у сфері національної економічної безпеки та яка визначає засади функціонування і розвитку підприємництва, доповнені Указом Президента України про стратегію економічної безпеки підприємництва та відповідними програмними документами стратегічного і тактичного планування.

Щодо форм фінансування діяльності з реалізації заходів, направлених на досягнення стратегії забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні, то це – як добровільне, так і обов'язкове страхування ризиків, формування резервних фондів, а також, з огляду на гостроту проблематики – цільові програми і заходи з моніторингу, прогнозування та усунення загроз економічній безпеці підприємництва на місцевому і державному рівнях [1].